DZIENNIK
DEPARTAMENTOWY RADOMSKI.
Nro. 8.

W Radomiu dnia 23go Lutego 1812.

(Dalszy ciąg Instrukcyi wydaną przez JO. Xcia Ministra Woyny co do przepisów Praw Cywilnych Woyskowym Xięztwa Warszawskiego służących, &c.)

O Akcie Narodzenia.

Narodzenie każdego Dziecięcia powinno bydź w trzech dniach po połogu, Urzędnikowi Stanu Cywilnego oświadczone. Dla Woyska przeciąg ten rozciągniony iest do dni dziesięciu.

Narodzenie Dziecięcia, Oyciec iest obowiązany oświadczyć, a gdyby Oyca nie było, Lekarze, Cyrulicy, Baby lub inne Osoby połogowi obecne; gdyby zaś Matka zległa w obcym domu, oświadczyć narodzenie powinny Osoby, u których zległa.

Akt narodzenia powinien bydź natychmiast sporządzony w obecności dwóch świadków. Jeżeli Matka iest zamężną, nikogo nie należy iak iey Męża uznać Oycem dziecięcia. Jeżeli nie iest zamężną, oświadczenie Oycostwa nie może bydź przyiętym iak od samego Oyca. Gdyby Oyciec był Mężem inney Kobiety, oświadczenie iego iest bez żadney wagi, i nie do przyięcia, albowiem nikt nie może wyznawać się iawnie cudzołożcą.

Akt narodzenia powinien obeymować dzień, godzinę, mieysce urodzenia dziecięcia, płeć iego i imioną, które mu nadano. Imione, Nazwiska, wiek, powołanie i mieysce zamieszkania Oyca, Matki i Swiadków.

Prawo

Prawo wymaga, żeby, Officer, któremu zlecono w wyżey wymienionych przypadkach zastępować Urzędnika Stanu Cywilnego i utrzymywać Protokoł, po sporządzeniu i zapisaniu w nim Akta urodzenia, odesłał wyciąg tegoż Urzędnikowi Stanu Cywilnego okręgu zamieszkania Oyca dziecięcia, albo Matki, gdyby Oyciec był niewiadomy.

Ale Miniſter Woyny w celu zapobieżenia błędom, któreby Bataliony, Szwadrony, Kompanie lub oddziały odległe, popełnić mogły nie maiące u siebie Rodowodów, mieć chce, iżby Officer wyręczaiący Urzędnika Stanu Cywilnego odesłał wyciąg dzieło narodzenia do zakładu — *depot* — swego Pułku, żeby mógł bydź pogodzony z znamionami — *signalement* — Oyca dziecięcia, ieżeli ieſt wiadomy i przesłany przez Radę Gospodarczą na mieysce iego osiadłości lub iego zamieszkania, albo na mieysce osiadłości lub zamieszkania Matki, gdyby Oyciec był niewiadomy.

Oprócz tego dwa takie wyciągi Aktu przesłane będą Miniſtrowi Woyny. Liczba Rodowodu, pod którą Oyciec się znamionował, powinna bydź nieuchronnie w tymże Akcie przytoczona.

O Małżeńſtwie Woyskowém.

Officerowie zoſtaiący w czynney służbie Woyskowey Xięztwa Warszawskiego nie mogą się żenić bez wyraźnego na piśmie pozwolenia Miniſtra Woyny, pod karą ſtracenia ſtopnia swego i prawa do wszelkiey nadgrody Woyskowey.

Podofficerowie i Żołnierze nie mogą się także żenić bez pozwolenia na piśmie, otrzymanego od Rady Gospodarczey swego Korpusu.

Woyskowi znayduiąc się na ziemi swoiey Oyczyzny, nie mogą zawierać ślubu małżeńſtwa przed nikim iak przed Urzędnikami Stanu Cywilnego Gminów, w których sześć miesięcy bez przerwy mieszkali, albo przed Urzędnikami Stanu Cywilnego Gminów ich przyszłych żon, ieżeli maią osiadłość lub mieszkanie ſtałe.

Zapowiedzi przedślubne Osób Woyskowych albo Osób do Woyska przywiązanych, ile razy ich Korpusy znaydą się za granicą Xięztwa, powinny wedle przepisów Prawa bydź w mieyscu oſtatniego ich zamieszkania ogłoszone; i prócz tego dwadzieścia pięć dni przed dopełnieniem ślubu, rozkazem dzinnym podane do wiadomości Pułków lub Woyska, do którego należą.

Gdy ſtosownie do woli Prawa obowiązki Urzędników Stanu Cywilnego zaſtępować maią za granicą Inspektorowie i Podinspektorowie popisów, Kwatermiſtrze i Kapitanowie, przeto obowiązani są ściśle nauczyć się przymiotów i warunków tegoż Prawa, iżby się ſtali zdolnemi śluby małżeńſtwa urzędownie poſtanowić.

Powinni zatém wiedzieć, że bez pozwolenia Rządu, Mężczyzna nie maiąc lat ośmnaſtu skończonych, a Kobieta nie maiąc lat piętnaſtu skończonych, nie mogą małżeńſtwa zawierać.

Że nie masz małżeńſtwa, gdzie nie masz woli zobopólney.

Że nie można przyſtępować do zawierania małżeńſtwa powtórnego przed rozwiązaniem pierwszego,

Że Syn nie maiący dwudzieſtu pięciu lat wieku dopełnionych, Córka nie maiąca dwadzieścia iedne lat wieku dopełnionych, nie mogą się żenić bez zezwolenia swoich względnie siebie Oyców i Matek.

Że w przypadku rozróżnienia zdań Oyca i Matki, zezwolenie Oyca ieſt doſtateczném.

Że ieżeli iedno z nich żyć przeſtało, albo się znayduie w niemożności obiawienia swoiey woli, dosyć ieſt na zezwoleniu drugiego.

Że ieżeli Oyciec i Matka umarli, albo się znayduią w niemożności obiawienia swoiey woli, zaſtępuią ich Dziadowie i Baby; ieżeli nie masz zgody między dziadem i Babą tego samego rzędu — *ligne* — dosyć ieſt na zezwoleniu Dziada, a gdyby niezgoda zachodziła między dwoma rzędami — *lignes* — rozróżnienie woli nabiera wagi zezwolenia.

Że dzieci ślubne iako i dzieci bezślubne, prawnie uznane doszedłszy przepisaney pełnoletności wieku, obowiązane są przed zawarciem małżeńſtwa przez Akt uszanowania i rzeczywiſty, żądać rady Oyca i Matki, a gdyby nie żyli, albo się znaydowali w niemożności obiawienia swoiey woli, rady Dziada i Baby.

Że Dziecie bezślubne, które nie zoſtało prawnie uznaném, albo zoſtawszy uznaném utraciło Oyca i Matkę, albo którego Oyciec i Matka znayduią się w niemożności obiawienia swoie woli, nie może przed upłynieniem 21 lat wieku żenić się, nie maiąc zezwolenia Opiekuna *ad hoc.*

Że ieżeli nie masz Oyca, ani Matki, Dziada ani Baby, albo ieżeli ci wszyscy znayduią się w niemożności obiawienia swoiey woli, Synowie i Córki małoletne nie mogą zawrzeć małżeńſtwa bez zezwolenia Rady Rodzinney — *de famille.* —

)2(

Ne-

Ten Officer obowiązany iest posyłać wypis dzieła zgonu Urzędnikowi Stanu Cywilnego ostatniego mieszkania zmarłego.

Przełożeni nad Szpitalami polowemi obowiązani tym samym sposobem iak Szpitalom wewnętrznym wyżey przepisanym, utrzymywać Protokoł do zapisywania zgonu, i każdego miesiąca podawać dwoisty wyciąg umarłych Kommissarzowi Woiennemu, do przesyłania ich Ministrowi Woyny z wymienieniem imiennem dla każdego Szpitalu.

Officerowie maiący zlecenie w Woysku zastępować Urzędników Stanu Cywilnego powinni starać się dopomnić od przełożonych Szpitalów, szczególniey Szpitalów chodzących dzieł zgonu Woyskowych, o którychby wiedzieli, że do nich oddani byli

We wszystkich dziełach zgonu w powszechności, nie. należy wymieniać rodzaiu śmierci iak Woyskowych, którzy polegli na polu bitwy, albo umarli z ran odniesionych w walce przeciw nieprzyiacielowi, lub z choroby pochodzącey z trudów woiennych, albo nakoniec z choroby pospolitey, którey rodzay wzmiankowany iest od Urzędników zdrowia.

Gdyby się okazywały znaki lub ślady gwałtowney śmierci albo okoliczności podeyrzenie iey naprowadzaiące, Prawo mieć chce, żeby zmarły pogrzebany nie był, pókiby Urzędnik policyi w towarzystwie Lekarza Medycyny albo Chirurgii nie sporządził wywodu słownego — *proces verbal* — Stanu trupa i okoliczności stosownych, niemniey wiadomości, któreyby mógł powziąść o Nazwisku, imieniu, wieku, powołaniu, mieyscu narodzenia, i mieszkaniu osoby zmarłey.

Urzędnik Policyi obowiązany iest przesłać natychmiast Urzędnikowi Stanu Cywilnego mieysca, gdzie osoba zmarła, wszystkie wiadomości wyrażone w wywodzie słownym. Urzędnik stanu Cywilnego prześle ten sam wywod Urzędnikowi zamieszkania osoby zmarłey, ieżeli mieysce iey zamieszkania będzie mu wiadome. Przesłanie to powinno bydź w Protokole zapisane.

Jeżeliby to tyczyło się Woyskowego, dwoiste dzieło Pogrzebowe odesłane bydź powinno Korpusowi, do którego należał, ieżeli Korpus znayduie się w mieyscu, ieżeliby zaś odmienił załogę — *garnison* — Urzędnik Stanu Cywilnego powinien dzieło to dwoiście napisane, przesłać wprost Ministrowi Woyny

Smierć gwałtowna obeymuie poiedynek i samoboystwo, o których wola Rządu iest, żeby w dziele zgonu wzmianki nie było.

W przypadku wskazanych wyrokiem Sądowym na śmierć Prokurator Królewsko-Xiążęcey

żęcey

żęcy, na którego wezwanie wyrok dokonany został, w przeciągu 24 godzin obowiązany iest przesłać wywod słowny przez siebie sporządzony, Kwatermistrzowi Pułku, do którego należał śmiercią ukarany, a Kwartermistrz wymieni to w Rodowodzie i w stanie odmian, nie czyniąc wzmianki o rodzaiu śmierci. Ten sam Prokurator powinien przesłać także w przeciągu godzin 24 od dopełnienia wyroku na śmierć wskazanego, Urzędnikowi Stanu Cywilnego mieysca, gdzie osądzony był straconym: nazwisko, imie, wiek, powołanie, dawne iego zamieszkanie, &c.

O Spadkach (Successiones.)

Urządzenia zawarte w Księdze trzeciey Prawa Cywilnego stosuią się do spadków Woyskowych, są iednak prócz nich szczególne, które Minister Woyny uznał potrzebą podać do wiadomości Woyska.

Oddział Pierwszy.

O Spadkach Officerów bez Woyska — sans troupes.

Jak prędko umrze General, Inspektor popisów, Kommissarz zwierzchny Woienny, albo naczelny Urzędnik Zdrowia, wszelkie pozostałe po nim papiery, karty, plany, Pamiętniki Woyskowe, powinny bydź przez Sędziego Pokoiu mieysca zgonu zmarłego w obec Burmistrza, albo iego zastępcy popieczętowane, którzy obowiązani są każdy z osobna uwiadomić natychmiast o tém Generała Dowodzcę Dywizyi i Ministra Woyny.

General Dowodzca Dywizyi, powinien będzie w przeciągu dni dziesięciu mianować Officera, który ma bydź świadkiem odięcia pieczęci i spisania Inwentarza wyżey wymienionych rzeczy.

Przy spisywaniu tych rzeczy, wszelkie z nich uznane za należne Rządowi, albo te, które Officer mianowany od Generała Dywizyi, osądzi bydź dla Rządu pożytecznemi; będą spisane oddzielnie, i temuż Officerowi za iego rewersem oddane; o rzeczach zmarłego Generała, albo Urzędnika własnych, do tego rzędu należących, Minister Woyny uwiadomiony bydź powinien, żeby wartość ich podług oszacowania wyliczona bydź mogła, komu z prawa wypadnie. Kopia Inwentarza i Rewersu Officera będą odesłane Ministrowi Woyny obowiązanemu każdą rzecz odzyskaną zwrócić do składu sobie własnego.

Względem Officerów zmarłych w ciągu Woyny, albo poległych w boiu, Kommissarz Woienny zastępuiąc Sędziego Pokoiu, popieczętuie ich rzeczy i Inwentarz ich sporządzi. Officer maiący bydź dziełu temu przytomnym mianowany będzie od Szefa Sztabu.

Żołd

Żołd zaległy Officerów zmarłych, powinien bydź wyrachowany do dnia ich zgonu, i oddany ich Dziedzicom albo Wierzycielom za okazaniem dowodów prawnych.

W żadnym przypadku Officerowie służbowi nie mogą pod pozorem usługi pogrzebowey dopominać się szpady lub broni zmarłego. Jedno i drugie powinno z pozostałą puścizną, bydź oddane iego Dziedzicom, albo tym, którym ie zmarły odkazał.

Woyskowi mogą rozrządzić swoiém mieniem na rzecz kogo im się podoba. Testamenta Woyskowych, albo do Woyska przywiązanych w czasie woyny powinny bydź przyięte przez iednego z wyższych Officerów, lub Kommissarza Woiennego w przytomności dwoch świadków.

Jeżeli testament czyniący iest chory, albo raniony, może ostatnia iego wolą bydź przyiętą przez naczelnego Urzędnika Zdrowia w obecności Officera i dwoch świadków.

Urządzenie to służy tylko w czasie Woyny, i tam tylko, gdzie Testament nie może bydź dopełniony wedle przepisów pospolitych.

Testament tym sposobem w czasie Woyny uczyniony traci swoią wagę, ieżeli Testator przybywszy do mieysca, gdzie go może formalnie postanowić, w sześciu miesiącach tego nie dopełni.

Woyskowi będący w niewoli, lub za granicą, mogą Testament uczynić urzędownie wedle przepisów Kraiu w którym się znayduią, albo też rozrządzić swoim maiątkiem, ostatnią wolą własnoręcznie wyrażoną, trzeba iednak żeby cały Testament, iego data, były zupełnie zapisane, i podpisane własną ręką.

We wszystkich przypadkach dway Swiadkowie są nieuchronnie do ważności ostatniego rozporządzenia potrzebni.

Lekarze, Chirurgowie, Urzędnicy Zdrowia i Aptekarze, którzy należeli do leczenia choroby Woyskowego, lub do Woyska Przywiązanego, z przyczyny którey umarł, ani Xięża nie mogą korzystać z żadnego dobrodzieystwa, któreby zmarły w ciągu choroby, mógł im ostatnią swoią wolą odkazać.

Co się wyżey wyraziło o Inwentarzach, o Testamentach, rozciąga się w powszechności do Woyskowych wszelkiego stopnia i broni. Szczególne prawidła tyczące się Spadków tych, co są częścią Korpusów, następuią niżey.

(Dalszy ciąg potem.)

DODATEK